2026. november 15., Budapest

A kőbányai Lengyel-templom megáldásának 100. évfordulója

évközi vasárnap | Mt 25,14–15.19–21

Kedves Testvéreim! Tisztelt atyák, kedves diakónus testvérünk, szerzetesnők, tisztelt vendégek, kedves honfitársaim és a magyarországi lengyel közösség barátai!

„Száz év. Két rövid szó, és mennyi emberi történet rejtőzik bennük! Azok fáradozása, akik felépítették ezt a templomot. A hazájuk után vágyakozó emberek imái. Gyermekek generációi, akik itt tanulták meg a keresztvetést. Könnyek, remények, hálaadások. Ma, a budapesti Lengyel-templom megáldásának századik évfordulóján azonban nem csupán azért gyűltünk össze, hogy megcsodáljuk a falakat és emlékezzünk a múltra. Azért jöttünk, hogy hálát adjunk a hitért, mely e falak közt 100 éven keresztül sem szűnt meg.(…)

Száz évvel ezelőtt itt, Budapesten, Kőbányán olyan lengyelek éltek, akik itt dolgoztak, gyermekeiket nevelték, és szembesülniük kellett a holnap bizonytalanságával és az otthon iránti vágyakozással. Szükségük volt egy olyan helyre, ahol anyanyelvükön imádkozhattak. Megmaradhattak volna az álmodozásnál. Azonban akadtak olyan emberek, akik nem temették el kapott tehetségüket. Wincenty Danek atya és az őt támogató közösség vállalta az építkezés fáradalmait. A templomot 1926-ban megáldották, majd 1930-ban August Hlond bíboros, Lengyelország prímása felszentelte.

E dátumok mögött konkrét kezek, áldozatok, önmegtagadások és Istenbe vetett bizalom áll.

Valaki valamikor jól hasznosította a talentumait, ezért mi ma itt állhatunk ennél az oltárnál. Valaki időt szánt rá. Valaki szerény adományt hozott. Valaki megnyitotta ajtaját egy rászorulónak. Valaki megtanította a gyermekeket imádkozni, és ápolta a lengyel hagyományokat. Nem ismerjük mindannyiuk nevét, de Isten ismeri őket. Később változtak az idők, az emberi lehetőségek határai és az emigránsok-kivándorlók sorsa. Új generációk léptek a helyükbe. De itt továbbra is hirdették az evangéliumot, szentmisét mutattak be, és reményre találtak. A hétköznapi emberek hűsége olyan művé vált, amely száz éven át fennmaradt

Jézus így szól: „Hosszú idő elteltével megjött a szolgák ura…” Ma ez a hosszú idő különös jelentőséget nyer számunkra.”

Képzeljük el, hogy az első építők egy pillanatra beléphetnének ide. Más arcokat, egy másik generációt látnának, talán hallanák a lengyel és a magyar nyelvet is. De felismernék a keresztet, az oltárt, ugyanazt az evangéliumot és ugyanazt a Krisztust, aki az Eucharisztiában jelen van. Látnák, hogy a rájuk bízott ajándék nem veszett kárba.

A jubileum azonban nem csupán a múltról szól. Rólunk is szól. Mit kezdünk az örökséggel, amelyet kaptunk? Ismerhetjük a templom történetét, de lehet, hogy nem szánunk időt az imádságra. Lehet, hogy gyönyörűen tudunk mesélni az ősök hitéről, de nem tanítjuk meg saját gyermekünknek a „Miatyánkot”. Megőrizhetjük anyanyelvünket, de elfelejthetjük Azt, Akihez szüleink ezen a nyelven fordultak. Ezért ma Isten nem csupán azt mondja: „Köszönjétek meg a 100 évet.” Hanem azt is megkérdezi: „Kinek adjátok tovább azt a hitet, amelyet rátok bíztak?”

Kedves Honfitársaim, jól tudjátok, mennyit jelent, ha messze az otthonunktól halljuk anyanyelvünket, elénekelünk egy ismerős dalt, vagy találkozunk valakivel, aki megérti honvágyatokat. A Lengyel-templom különleges helye e kötelék ápolásának. De küldetése nagyobb, mint pusztán a hazáról szóló emlékek őrzése. Krisztushoz kell vezetnie. Lengyelország gyökereket adhat nekünk, de az evangélium mutatja meg nekünk a végső otthont, a mennyországot. A saját nemzetünk iránti szeretet még szebbé válik, ha megtanít bennünket a mások iránti tiszteletre. Ezért ma hálával gondolunk e közösség magyar barátaira is. Isten házában senki sem lehet idegen.

A példabeszédben szereplő úr különböző számú talentumot adott szolgáinak, „mindenkinek adottságai szerint". Nem arról van szó, hogy folyamatosan összehasonlítsuk magunkat másokkal. Isten nem fogja megkérdezni a szülőket, miért nem tették azt, amit egy nagy misszionárius, sem az idős embert, miért nincs olyan ereje, mint a fiataloknak. Hanem a hűségről fog bennünket kérdezni. Az anya, aki megtanítja gyermekét imádkozni, megsokszorozza a talentumait. Egy idősebb ember, aki imádkozik az unokáiért, megsokszorozza a talentumait. Aki meglátogat egy magányos embert, megbocsát vagy meghívja a szomszédját a templomba, az megsokszorozza a talentumait. Így növekednek a közösségek: nemcsak a nagy eseményeknek, hanem a mindennapi munka és jócselekedeteknek köszönhetően is.

Különleges feladat áll előttünk a fiatal generációval kapcsolatban. Száz évvel ezelőtt elődeink azt kérdezték, hogyan építsenek templomot. Ma azt kell megkérdeznünk, hogyan építsünk hitet azok szívébe, akik utánunk jönnek. Vajon tudják-e gyermekeink, miért jövünk vasárnap szentmisére? Megtalálják-e itt a helyüket a fiatalok? Látnak-e itt egy élő, szívélyes, meghallgatásra kész közösséget? Ennek a templomnak a jövője nem kizárólag a falak állapotától függ. Hanem attól is függ, hogy a következő generáció megtalálja-e itt az élő Istent.

A példabeszédben ezek a szavak hangzanak el: „Jól van, te hűséges és derék szolga!" Tehát nem: „híres, gazdag vagy elismert szolga". Hanem: „derék és hűséges". Ez fontos, mert a kereszténység nem a legnagyobb eredményekért folyó verseny. Hanem válasz Isten szeretetére. A jutalom pedig nem egy még nagyobb vagyon. Az Úr így szól: „Menj be Urad örömébe!" Ez a valódi nyeremény, ez életünk célja, minden templom és minden jubileum értelme: eljutni az Istennel való találkozás öröméhez.

Pillanatokon belül ezen az oltáron a kenyér és a bor Krisztus Testévé és Vérévé válik. Akárcsak száz évvel ezelőtt, úgy ma is az Úr önmagát adja nekünk. Ez a legnagyobb kincs, amelyet az Egyház kapott: Jézus jelenléte, amely képes átalakítani az emberi szíveket. A szentmise után még inkább képessé kell válnunk a szeretetre, a megbocsátásra és a szolgálatra.

Így értjük-értelmezzük ennek a templomnak az igazi örökségét. Nemcsak a kövek, nemcsak a dátumok, sőt, nem is csak a gyönyörű hagyományok. Mindenekelőtt a Krisztussal való találkozás, amely átalakítja az életet.

Hálával ajánljuk ma Istennek az elhunyt építőket, lelkipásztorokat, szerzetesnőket és jótevőket. Köszönetet mondunk azoknak, akik jelenleg gondoskodnak a Lengyel-templomról. És kérjük, hogy ne olyan nemzedék legyünk, amely csupán megkapta az örökséget, hanem olyan, amely képes azt megsokszorozni. Ne temessük el a hitet a sietségben, a szeretetet a sérelmekben, sem a reményt a holnaptól való félelemben. Hanem 100 év múlva is mondhassa itt azt valaki: ők is hűségesnek bizonyultak.

És majd egykoron, amikor földi utunk véget ér, reméljük, hogy mindannyian hallhatjuk majd Krisztustól azokat a szavakat, amelyek a mai jubileum legszebb kívánsága: „Jól van, te hűséges és derék szolga! […] Menj be Urad örömébe!" Ámen.

Robert Chrząszcz krakkói segédpüspök

a Lengyel Katolikus Püspöki Konferenciakülföldön élő lengyelek pasztorációjáért felelős püspöke

(fordította: Schaffler Ágnes)